

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

В И С Н О В О К

**до проєкту Закону України
про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення
кримінальної відповідальності за втягнення дітей до участі у діяльності не
передбачених законом воєнізованих або збройних формувань
(реєстр. № 3627)**

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 16 вересня 2020 року (протокол № 41) проєкт Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за втягнення дітей до участі у діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (реєстр. № 3627 від 10.06.2020), поданий Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до статті 1 Факультативного протоколу до Конвенції ООН з прав дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах (ратифікованого Законом України від 23 червня 2004 року N 1845-IV) держави-учасниці вживають всіх можливих заходів для забезпечення того, щоб військовослужбовці їхніх збройних сил, які не досягли 18-річного віку, не брали прямої участі у військових діях.

Збройні групи, відмінні від збройних сил держави, за жодних обставин не повинні вербувати або використовувати у військових діях осіб, які не досягли 18-річного віку. Держави-учасниці вживають всіх можливих заходів у цілях попередження такого вербування і використання, включаючи вжиття правових заходів, необхідних для заборони і криміналізації такої практики (стаття 4 Факультативного протоколу).

Як вбачається з пояснювальної записки, за неофіційними даними, станом на 2015 рік на території проведення антитерористичної операції загинула 21 неповнолітня особа, яка безпосередньо брала участь у бойових діях.

Представниками U-Report (молодіжний проєкт, у межах якого проводяться швидкі опитування через безкоштовні СМС, що дає змогу дізнатись думку молоді із важливих суспільних питань) та фахівцями Міністерства соціальної політики України проведено опитування з питань залучення дітей до збройних конфліктів. Згідно з результатами цього опитування, у якому взяло участь 13 972 респонденти віком від 14 до 34 років, 28,4 % респондентів знають про випадки, коли діти брали участь у бойових діях під час збройних конфліктів, 6,4 % неповнолітніх потрапляли в ситуації, коли їх або їхніх друзів намагалися

залучити до участі в збройному конфлікті, 11,1 % опитаних віком 18 років і старше знають про ситуації, коли дітей намагалися залучити до збройного конфлікту.

Законопроект за реєстр. № 3627 підготовлено з метою врегулювання питань установлення кримінальної відповідальності за втягнення дітей до участі у діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

Законопроектом передбачається внесення змін:

1) до Кримінального кодексу України, якими пропонується:

а) до обставин, які обтяжують покарання, додати вчинення злочину з використанням неповнолітнього;

б) передбачити кримінальну відповідальність:

- за втягнення або примушування малолітньої або неповнолітньої особи до участі у діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань;

- за вербування, фінансування, матеріальне забезпечення, навчання неповнолітнього або малолітньої особи з метою використання у збройних конфліктах інших держав або насильницьких діях, спрямованих на повалення державної влади чи порушення територіальної цілісності, а також використання неповнолітнього або малолітньої особи у військових конфліктах чи діях;

Крім того, пропонується посилити кримінальну відповідальність за втягнення неповнолітніх, малолітніх осіб у злочинну діяльність, у пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми, у тому числі батьком, матір'ю, вітчимом, мачухою, опікуном чи піклувальником, або особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого чи піклування про нього, якщо такі дії призвели до загибелі, смерті або каліцтва неповнолітнього або малолітньої особи.

Комітет з питань бюджету зазначив, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (може призвести до збільшення видатків державного бюджету залежно від виявлених правопорушень).

Уповноважений Президента України з прав дитини та Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримують законопроект.

З урахуванням проведеного обговорення, **Комітет вирішив:**

1) рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за втягнення дітей до участі у діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (реєстр. № 3627), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу;

2) направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань правоохоронної діяльності, визначеного головним з його опрацювання.

СЕДО-ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Голова Комітету

Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E00BEAE8000
Дійсний до: 14.02.2022 0:00:00

Микита ПОТУРАЄВ
Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/17-2020/162061 від 18.09.2020

199076